

GARANCIA

AZ AGRÁR-VÁLLALKOZÁSI HITELGARANCIA ALAPÍTVÁNY KKV FEJLESZTÉSI MELLÉKLETE A KISTERMELŐK LAPJÁHOZ

AZ AGRÁRTÁMOGATÁSOK HATÉKONY FELHASZNÁLÁSA

A magyar agrárpolitika kiemelt szerepet szán a kis- és közepes családi gazdaságoknak az agrárszektor fejlődésében, amely a támogatási rendszer újra pozicionálásában is tükröződik. Az agrár-, illetve támogatáspolitikában azonban csak akkor lehet hatásos, ha figyelemmel van az agrárszektor szereplőinek eltérő helyzetére és igényeire. Erről beszélgettünk Dr. Fertő Imre egyetemi tanárral a Budapesti Corvinus Egyetem Agrárközgazdasági Tanszékének vezetőjével, az MTA Közgazdaságtudományi Intézet tanácsadójával.

Hogyan foglalná össze a hazai agrárpolitika legfontosabb elemeit?

A kormány a kis- és közepes családi gazdaságok támogatását, illetve a helyi társadalom és piacok megerősítését állította az új mezőgazdasági politika középpontjába. Egyidejűleg a vidékfejlesztési és mezőgazdasági koncepció fókuszában a minőségi terményeket előállító kis- és közepes családi gazdaságok, nem pedig a tömegtermelés, a monokultúrák, iparszerű rendszerek állnak. Mindez konkrét lépésekben is megnyilvánult. Így igyekeznek földhöz juttatni a fiatal gazdálkodókat, illetékmentessé tették a gazdaságátadást, a mezőgazdasági termelők egyszerűbben tudnak részt venni a közétkeztetés kiszolgáltatásában, a helyi piaci pozíciók erősítése céljából a gazdák számára

lehetővé tették termékeik közvetlen értékesítését. Egyúttal persze a nagyobb cégeknek is fontos helye van a hazai agráriumban, de az agrárpolitika az egyéni- és családi gazdaságok pozíciójának erősítésére törekszik.

Mindez az agrártámogatások esetében is megmutatkozik?

Abból a determinációból kell kiindulni, hogy az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program (ÚMVP) támogatási forrásainak nagyobbik hányadát a 2007-2010-es időszakban a korábbi kormány által meghirdetett pályázatokban már lekötötték. A megmaradt, illetve a megvalósításra nem kerülő nyertes pályázatokból visszacsorgó forrásokból összesen mintegy

„...fontos, hogy az agrárpolitika a meghatározó irányvonal mellett sokféleséget is figyelembe vegye, gondolkodásmódja differenciált legyen.”

Fertő Imre

400 milliárd forintos kiosztható támogatás állhat még rendelkezésre az ÚMVP hátralevő időszakában. A kormányzat azt szeretné, hogy ez utóbbi összeg döntő részét a mikro-, kis- és közepes agrárvállalkozások megerősítésére fordítsák. A cél, hogy a mezőgazdasági termelésben nagyobb szerepet kapjon a tájsokszínűségét, hagyományait jobban kihasználó versenyképes gazdálkodás, amely jórészt ugyancsak a családi gazdálkodás megerősítésével érhető el.

A kisebb méretű gazdaságok előtérbe helyezésével összefüggésben elhangzanak olyan érvek, hogy azok nem elég hatékonyak, támogatásuk nem lehet igazán hatásos?

A magyar agrárpolitikai közbeszédben régóta jelen van az a hamis felfogás, amely szerint az üzemméret és az üzemek hatékonysága között fordított kapcsolat áll fenn. E gondolatkör képviselői a kisüzemeket általában a családi gazdaságokkal azonosítják. Ugyanakkor ez utóbbi feltételezéssel függ össze, hogy a családi gazdaságokat kevésbé hatékonyak tekintik, mint a valamilyen gazdasági társasági formában működő agrárvállalkozásokat. A hatékonyságot tekintve azonban nem a méret a releváns kérdés, hanem az, hogy egy mezőgazdasági vállalkozás milyen szervezeti formában tud a leghatékonyabban működni. Ráadásul a különféle termékkörökben más és más lehet az uralkodó üzemméret, illetve üzemméret. Nyilvánvalóan egy gabonatermesztő gazdaság másképp működik, mint egy kertészet, vagy egy sertéshízlalással foglalkozó üzem.

A statisztikai számbavétel segít a valós helyzet feltárásban?

A hatékonyság megítélésével kapcsolatos tisztánlátást nehezíti, hogy a rendelkezésre álló statisztikák - érthető módon - a jogi forma felől veszik számba a mezőgazdasági üzemek különböző típusait. Ez a csoportosítás viszont nem esik egybe az üzemszervezeti megközelítéssel. A családi gazdaságok fogalma sokáig nem volt „szalonképes” a hazai agrárpolitikai vitákban, miközben senki nem mondta meg, hogy mit ért ezen a fogalmon. Egyenlőség jelet tettek a statisztikában egyéni gazdaságként regisztrált vállalkozások és a családi gazdaságok között. A nemzetközi szakirodalomban viszont egyetértés van abban, hogy a családi gazdaság legfontosabb jellemzője, hogy a háztartás és a mezőgazdasági üzem nem válik el egymástól, a mezőgazdasági erőforrások (föld, munka, gépek és felszerelések) tulajdonosa a család, illetve a háztartás teljes jövedelmének nagyobb része a mezőgazdaságból származik.

A kétféle megközelítés teljesen más „valóságot” mutat. A probléma érzékeltetésére ér-

demes néhány adatot felidézni. Az Agrárgazdasági Kutató Intézet teszüzemi adatbázisa szerint az egyéni gazdaságok számaránya az összes mezőgazdasági üzemen belül durván 80 százalékkal körül mozgott 2001 és 2008 között. Ezzel szemben, ha az üzemszervezet oldaláról nézzük a gazdaságokat, akkor a családi gazdaságok aránya 44 százalékról 36 százalékra csökkent ugyanebben az időszakban. Magyarán, sok egyéni gazdaságként regisztrált üzem valójában nem is családi gazdaság.

Mit érdemes kiemelni az üzemméret hatékonyságával kapcsolatban?

Alapvető agrárpolitikai kérdés, hogy melyik üzemméret a hatékonyabb. A számítások szerint, bárholonnan közelítsünk is, az egyéni gazdaságok illetve a családi gazdaságok hatékonysága valamivel alacsonyabb, mint a gazdasági szervezeteké, vagy a nem családi gazdaságoké. Ez első ránézésre alátámasztja a nagyüzemi mezőgazdaság pártján állókat. Azonban, ha figyelembe vesszük a támogatásokat, akkor érdekes jelenségeket figyelhetünk meg.

A Közös Agrárpolitikával szemben felhozott egyik legfontosabb és legrégebbi érv, hogy az agrártámogatások nem azokhoz jutnak el, akik igazán rászorulnak. Az agrárpolitika 1992-es reformját megalapozó bizottsági dokumentum is rámutatott arra, hogy a támogatások 80 százalékát az üzemek mindössze 20 százaléka kapta meg. Miközben a mezőgazdaság általános jövedelmi problémái nem oldódtak meg. Ezt másképpen úgy szokták megfogalmazni, hogy a gazdagabb farmerek még gazdagabbak lettek, miközben a szegény farmerek jövedelmi problémáit nem sikerült megoldani.

Milyen képet mutat a támogatások magyarországi felhasználása?

A 2001-2008-as évek átlagában az egyéni gazdaságok 9, a kisebb kört jelentő családi gazdaságok 6 százalékát kapták meg a támogatásoknak. Ha azt nézzük meg, hogy mennyire koncentrált az agrártámogatások eloszlása az egyes üzemtípusokon belül, akkor nem meglepő módon azt láthatjuk, hogy a gazdasági szervezetek esetében sokkal koncentráltabban oszlik meg a támogatás, mint a családi gazdaságok esetében. Vagyis, miközben a támogatások nagy része a gazdasági szervezetekhez kerül, azon belül is csak egy szűk csoportjuk fölözi le a támogatások döntő részét.

Milyen kapcsolatban áll a támogatások nagysága az üzemmérettel?

Az üzem nagysága pozitív kapcsolatban áll a megkapott támogatások nagyságával, üzemtípustól függetlenül. Másképp fogalmazva, a na-

gyobb üzemek több támogatást kapnak, mint a kisebbek.

A támogatások hogyan befolyásolják az üzemek hatékonyságát?

Ha az előbbieken érintett problémaköröket összekapcsoljuk, akkor megkaphatjuk a választ arra a kérdésre, hogy a támogatásoknak milyen hatása van az üzemek hatékonyságára. Magyarországon valószínűleg sokan azt választanák, hogy természetesen pozitív, hiszen a támogatások révén az üzemek javítják technológiájukat, beruháznak, amely nyilvánvalóan javítja a hatékonyságukat. Ám a nemzetközi tendenciák korántsem ilyen egyértelműek.

Az ezzel kapcsolatos uniós szakértői számítások jelentős része ugyanis azt mutatta, hogy az agrártámogatások az Európai Unió régi tagállamaiban esetenként rontották a mezőgazdasági üzemek hatékonyságát. Egy korábbi saját vizsgálatunk is, amely a 2000-es évek első felét elemezte, hasonló eredményeket mutatott. Ezt a jelenséget általában azzal magyarázzák, hogy a támogatásoknak van egy ellustító hatása is, hiszen a gazdálkodók esetleg olyan technológiai újításokba is belekezdnek, amelyek később nem fizetődnek ki. Összefoglalva, a támogatások hatása korántsem biztos, hogy csak pozitív lehet. Szintén fontos tanulság, hogy a támogatások hatása üzemtípusonként eltérő lehet.

Mi következik ebből az agrárpolitika számára?

Az helyes, hogy egy ország agrárpolitikája, így a magyar is jól körülírható, konzisztens prioritások köré szerveződjön. De az is fontos, hogy az agrárpolitika a meghatározó irányvonal mellett sokféleséget is figyelembe vegye, gondolkodásmódja differenciált legyen. Az uniformizáló agrárpolitika ugyanis könnyen célt téveszthet. Hiszen nem minden gazdaságnak van szüksége ugyanolyan fajta segítségre (támogatásra), mivel problémáik, céljaik, ambícióik is eltérhetnek egymástól. Ez egyaránt érvényes a tagállamok közötti, illetve az egyes tagállamokon belüli támogatások elosztására is. Gondoljunk bele, hogy a 27 uniós tagállamnak mennyire eltérő mezőgazdasági szerkezet van, amelyek a fejlettség teljesen más szintjén vannak, más problémákkal néznek szembe. Ezt a gondolatot nyugodtan kiterjeszthetjük az egyes országokon belülre is, hiszen mások a termelők gondoljai például a Dunántúlon, az Alföldön, vagy Észak-Magyarországon.

Magyarán, az is az agrárpolitika feladata, hogy a rendelkezésre álló támogatási források elosztása célzottan, és a problémák megoldására koncentráltan történjen meg.

NÖVEKVŐ TÁMOGATÁS A TEJÁGAZATBAN

A tejtermelők az ágazatot érintő különböző támogatási intézkedésekkel 15 Ft/kilogrammot meghaladó támogatást kaptak a 2010. évre. A tejtermelés 6 forint/kilogrammos bázisjogosultságokénti támogatása mellett ugyanis - amely 2,3 Ft/kilogrammal kevesebb az egy évvel korábinál - a gazdálkodók hozzájutottak a termelés-

hez kötött különleges tejtámogatáshoz is, amely kilogrammonként további 9,55 forintot jelent a számukra. A Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal ezt a támogatást 2011 elejére már teljes egészében ki is fizette. A két támogatási forma együttesen csaknem duplája az előző évi ilyen (top up) támogatásnak.

Egy ország személyes ismerőse

MAGYAR TAKARÉK
A hazai bank
www.magyardakarek.hu

A Magyar Takaré az a bank, ahol ország-
szerte 1800 fiók munkatársai és ügyfelei
néven szólítják egymást, és a szónak ereje
van. A rugalmas pénzügyi szolgáltatások és
a személyes ismertség nyújtják azt, amit Ön
egy pénzintézettől elvár.

www.magyardakarek.hu

Mindemellett az ágazati válság miatt meghirdetett egyedi piactámogatási intézkedés révén 0,5 Ft/kg támogatást kaptak a gazdálkodók. Ugyanakkor 2011-ben 400 millió Ft-ról 800 millió Ft-ra nő az iskolatej program támogatása, a program korábbi hosszú eljárási határidői jelentősen lerövidülnek, s bővül a program résztvevőinek köre is.

Az agrárkormányzat a piaci erőviszonyok kiegyenlítése érdekében fokozottan törekszik a beszállítókkal szemben alkalmazott tisztességtelen forgalmazói magatartásról szóló 2009. évi XCV. törvény betartatására. A tárca reméli, hogy az Európai Unió Bizottsága által létrehozott Magas Szintű Tej Munkacsoport - a termelői alku pozíciókra és szerveződésekre vonatkozó - javaslatai legkésőbb a magyar EU elnökség ideje alatt megvalósulnak.

A HUNGARIKUM TÖRVÉNYRŐL

A hungarikumokról szóló törvénytervezet 2011. január 10-ig észrevételezhetők a társadalmi szervezetek. A hungarikumok (egyebek mellett élelmiszerek: például Pick szalámi, Gyulai kolbász, Szatmári szilvapálinka, Unicum stb.) a magyar nemzeti örökség megőrzendő és egyedülálló részét képezik, az ország hírnevét öregbítik. A hungarikum olyan megkülönböztetésre, kiemelésre méltó nemzeti érték, amely belföldön és külföldön egyaránt bizonyítja a magyar nemzeti örökséghez történő tartozást. A hungarikummá minősítést a létrehozandó Hungarikum Nemzeti Bizottság (HNB) végzi. A HNB 13 fős független szakmai testület, amelybe két-két tagot delegálnak a vidékfejlesztési, a gazdaságpolitikai, a kulturális és oktatási, illetve az önkormányzati miniszterek, tovább egy-egy tagot a Magyar Tudományos Akadémia, a szabadalmi hivatal, valamint a határon túli szervezetek.

A cím elérésének első lépéseként a települések vehetik számba helyi értékeiket, ezeket felterjeszhetik megyei szintre. Az e rostan áteső termékek, vagy más szellemi alkotások pedig eljuthatnak egy országos grémium elé, ahol nemzeti értéknek minősíthetik őket.

A hungarikum tanúsító védjegy bejegyzését a Vidékfejlesztési Minisztérium kezdeményezi, tartalmi és formai követelményeit a HNB állapítja meg. A Vidékfejlesztési Minisztérium és a védjegy használói szerződést kötnek, amelyben jogok és kötelezettségek is szerepelnek. Az európai uniós, vagy nemzetközi oltalom alatt álló nemzeti értékek külön elbírálás nélkül hungarikumoknak minősülnek.

ÉVSZÁZADOS HAGYOMÁNYRA ÉPÜLT BORHÁZ

Külön kis világba érkezünk, ha a Szekszárd belvárosában kanyargó kis utcán befordulunk a Mészáros Borház kapuján. Hosszában hagyományos parasztház, szemben mediterrán villára emlékeztető épület, az alatta kanyargó pincerendszerben telt boroshordók hosszú sora őrzi a Pannontáj tüzes melegét, érlelő csendjét. Mind e mögött egy évszázados családi hagyomány, és egy ízig-vérig mai vállalkozás rejtőzik. Erről beszélt Mészáros Pál a borház tulajdonosa.

- Nálunk hagyomány, hogy amiként a lányok stárfingot, úgy a fiúk egy darab szőlőt kapnak. Így hagyományozódott évszázadokon és generációkon át a szőlőtermesztés, a borkészítés tudománya. Így kaptam én is egy hatszáz négyszögletes szőlőt - beszél a kezdetekről Mészáros Pál.

- Kadarka volt, hagyományos kadarka. A nagyapám azt szerette volna, ha kertész leszek, de én agrártudományi egyetemet végeztem. Mint az ilyen tanodákban szokás, a fejünkbe verték azt, hogy mindent számolni kell. Így aztán azt is számoltam, hogy mennyi jövedelmet hoz egy óra munkám a szőlőben. Hat forint órabér jött ki, amihez azt kell tudni, hogy abban az időben egy szakmunkás 12-14 forintot keresett. Ez nem volt gazdaságos tevékenységnek nevezhető.

A változást, a korszerű szőlőültetvények elterjedése hozta Mészáros Pál életében. Amikor 1970-ben a helyi téeszbe került, ott már modern gépi művelés folyt, már majdnem minden téesz-dolgozó átállította a szőlőjét erre a művelési módra.

- Az első saját telepítésem, 1974-ben már nekem is 3x1,20 méteres kordonos ültetvény volt. S akkor már mást mutattak a számok, amit bizonyít az is, hogy a harmadik évben, amikor termőre fordult az ültetvény, minden költségem vissza-

jött. Ezt követően 1984-ben volt lehetőség szőlőt telepíteni, természetesen éltem az alkalommal. A rendszerváltáskor egy kicsit nehéz helyzetben volt a szőlészet-borászat. Többen megijedtek, nem mertek szőlőt vásárolni a kárpótlási jegyeikből, én viszont a pillanatnyi helyzettől függetlenül bíztam a szőlőben, tíz hektárt vásároltam. A termésből - amennyit sikerült - a saját családi pincében feldolgoztunk, a többit pedig eladtuk. Ekkor már gépesíteni kellett a szőlőművelést. Nagyüzemi gépeket vásároltam. Korábban a téesz permetezett és végezte a talajmunkát. A következő nagy változást 1995 hozta, amikor telephely létesítésére lehetett pályázni. Akkor a város szélén vettünk két telephelynek való területet, ahova szőlőfeldolgozót és géptárolót építettünk. Próbáltunk most már üzemi méretben gondolkodni, hiszen egyre több bort készítettünk, fel tudtuk dolgozni a saját szőlőnket, s a bort folyó borként el is tudtuk adni, mert akkor megint jött egy kis konjunktúra. Igény volt a borra. Kerestek olyan fajtákat is, amivel mi nem rendelkezünk. Ezt a konjunktúrát és az igényt kihasználó, sikerült egy tízhektáros területet megvásárolni, Rádásul olyan helyen, ahol körben maszek szőlők voltak, azok szőlői, akik korábban nem mentek be a téeszbe, s most már

kiöregedtek, maghaltak, s az utódok meg akartak a szőlőtől szabadulni. Így viszonylag olcsón hozzájutottam a területhez, még 20 hektárt vásároltam, azt is betelepítettük, így lett összesen 40 hektár.

Ahol beszélgetünk, a tulajdonképpeni borház, egy felújított régi parasztház, amely központként, üzletként is szolgál, s itt található az a pincerendszer, amelyben a boros hordók sorakoznak. Ennek az ingatlannak is szokatlan története van.

- Korábban is hallottam, hogy van itt a városközpontban egy romos pince, de nem jártam erre. 2000-ben, amikor megláttam, egyszerűen rabul ejtett a látványa. No, nem a közvetlen látványa, mert egy romos házat lehetett látni, meg egy elhanyagolt pincét, ahol autókat javítottak, hanem amit elképzeltem erre a helyre. Kérdeztem a tulajdonost, hogy nem adja-e el, meglepetésemre azt felelte, hogy már négy éve hirdeti, de amikor az érdeklődők meglátták, mind elijedt tőle. Így aztán gyorsan megegyeztünk, s mint családi házat vásároltam meg. Szerencsére akkor hirdették meg a területfejlesztési pályázatot, azon pályáztam meg a borházépítését, illetve a feldolgozó kapacitás bővítését. Később a Széchenyi program keretében feldolgozó gépeket vásároltunk, úgy, hogy 2005-re megdupláztuk az addigi feldolgozó kapacitást.

A gyorsan megindult fejlődésről a következőket mondta vendéglátónk.

- Egyrészt növeltük a területet. 2008-ban 40 hektár öregszőlőt ki kellett vágni, s újra telepítettünk, amivel sikerült a területet megdupláznunk. A feldolgozást is a duplájára növeltük, s - mivel korábban nem volt - egy saját palackozót is létesítettünk. Támogatást az Új Magyarország Vidékfejlesztési Pályázat keretében nyertük el. A hitelt megosztva kaptuk a bankoktól, mert amikor megnyertük a pályázatot, éppen beütött a válság. Azelőtt minden bank jött, hogy hitelt helyezze ki, most viszont senki nem akarta vállalni a finanszírozást. Szerencsénk volt a bonyhádi Völgység Takarékszövetkezettel, amely mellénk állt, viszont kis hitelintézet lévén egyedül nem tudta vállalni az egészet, a másik részt a Volksbank hitellezte meg. A két hitelező és a fedezet egy részét készfizető kezesség formá-

„...én bíztam a szőlőben, s megláttam olyan dolgokat, amit mások akkor nem.”

Mészáros Pál

jában biztosító Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány hozta össze a szükséges finanszírozást. Ez sokat lendített a vállalkozáson.

Végül is szerencsés embernek mondható Mészáros Pál. Erről megvan a maga véleménye.

- Sok kockázatos vállalkozás volt. Szerencsére minden sikerült. Hogy aztán ez szerencse-e, döntsek el mások. Egy biztos: én bíztam a szőlőben, s megláttam olyan dolgokat, amit mások akkor nem. Olyan szőlőket vettem meg, amelyek nem kellett senkinek. Amikor az új szőlőmet telepítettem harmadévre cseréltük a lakást, s ugyanannyi pénzünk megmaradt a szőlőből. Ez az ingatlan, amelyből a borházat építettem sem kellett senkinek, olyan állapotban volt, hogy a feleségem nem mert bejönni, mert leszakadt a tetőszerkezet. 1984-ben a józan számítások szerint nem lett volna szabad szőlőt telepíteni, én megtettem. Bíztam a szőlőben. Amikor jött a rendszerváltás pontosan tudtam, hogy milyen nagy érték a szőlő. Ha már jól működött kicsiben, akkor nagyobbban is hasonlóan kell működnie - gondoltam. Hál' isten bejött. Ahhoz, hogy jól működjön, persze kell szerencse is, meg sok munka, ami nélkül nincs szerencse sem. Ami még hitet adott és ad ma is, hogy sokszor jön ide szőlővel foglalkozó külföldi ember, hogy nagyon ízlenek a boraink, s vásárolna 200 hektár területet, az egészet gépesítené, csak arra kér, hogy

irányítsam a termelést. Ha mások észreveszik, hogy ilyen értékes ez a szekszárdi borvidék, akkor nekünk sem szabad elhagyni. Szerencsére működik a vállalkozásunk, s mindig előrébb tudunk menni.

Melyek a fő termékeik? Kérdeztük a vállalkozót.

- A hagyományos vörösborok. Mi a kadarkába fektetünk. Két kadarka klónunk van bejelentve a Fajtaminősítő Intézetnél. Olyan ez, mint a sport, nem elsősorban a pénzkereset a cél, hanem élvezzük a teljesítményt, s az eredményt. Ha csupán azt nézném, hogy mennyi pénzt lehet kivenni a szőlőből, akkor nem így gazdálkodnánk. Természetesen az eredmény a piacon mutatkozik meg. Erről is beszélt a borház tulajdonosa.

- Minden bort el tudunk adni, ezért felvásároljuk a más termését is. Nehéz volt a piacot felépíteni. Nehezebb a piacot megszerezni, megtartani, mint termelni. Vallom, hogy jó minőséggel és viszonylag kedvező árral a mostani helyzetben is piacon lehet maradni. A mi boraink a legjobb ár-érték arányt képviselik. Ha a vásárló egyszer leveszi a polcra, s megkóstolja, akkor biztos, hogy újra keresi, s meg tudja fizetni. A nagy áruházláncok polcain éppúgy megtalálhatók a boraink, mint a kis speciális szaküzletekben. A termelés 15-20 százaléka exportra megy, az USA-ba, Lengyelországba, Németországba, s újabban Kínába.

A vendégház ízlésesen kialakított rendezvényteremben beszélgetünk. Amint kiderült, nem mellékesek ezek az asztalok, székek sem.

- Fontosnak tartom a vendéglátást, ezért alakítottuk ki ezt a száz fő befogadására alkalmas helyiséget a borházban. Egyrészt reklám. Mondhatom, hogy ez a legjobb reklám. Ha vásárol a vendég egy-két üveg bor, akkor a barátokkal megkóstoltatja, ízlik, legközelebb keresik a boltokban. Másrészt amennyire lehet, érdemes egy kézben tartani a teljes vertikumot. Köz hely, hogy a legkevesebb hasznot az alapanyag termelő

realizálja, többet kap a feldolgozó, legtöbbit a kereskedő. Ezért kell a közvetlen értékesítés is. Céges rendezvények, baráti társaságok, kóstoltatás, melegkonyha. Ez persze igénybe veszi az egész családot: a fiam foglalkozik a termeléssel, a lányom a marketinggel, a vőm - több nyelvet beszél - a külföldi partnerekkel, a feleségem pedig a vendéglátást irányítja.

Minden borász tevékenységének elismerése a különböző versenyeken nyert díjak. Büszkék a boraira, hiszen a saját gyermekeik. Szekszárdon 2009-ben hirdették meg a Város Bora pályázatot, ami bizony nagy megmérettetés egy borvidék központjában, s nagy elismerés ezt a címet elnyerni. Az első alkalommal a Mészáros Borház 2007-es évjáratú Bodzási kékrankos bora nyerte el ezt a rangot, 2010-ben a Bikavér válogatás lett a győztes. Sok érem jelzi a kitartó munka eredményét, hiszen kaptak aranyérmet a borok a Pannon Bor Mustrán, a VinAgora országos versenyen, a Bordeaux-ban rendezett versenyen is.

Az AVHA Szolgáltató és Tanácsadó Kft. a kis- és középvállalkozások, valamint gazdálkodók számára tájékoztatást nyújt:

- az aktuális támogatási lehetőségekről,
- a kedvezményes hitel- és garancia-konstrukciókról, valamint
- segítséget nyújt beruházások tervezésében, megvalósításában.

Ingyenes telefonos és személyes konzultációs lehetőségek, tájékoztató anyagok megküldése.

Kedvezményes feltételek szerint igénybe vehetők:

- üzletviteli tanácsadás,
- mezőgazdasági szaktanácsadás,
- hitelkérelmek összeállítás,
- pályázati tanácsadás.

Hívja a **06 40 200 771**-es kék számot, vagy keressen minket a **tanacsadas@avhakft.hu** e-mail címen.

A KISTERMELŐK BORMARKETINGJÉNEK TÁMOGATÁSA

A Bormarketing Bizottság javaslatára az Agrármarketing Centrum nyílt pályázati rendszert dolgozott ki, amely a magyar borkultúrát, boraszatokat, borokat népszerűsítő 2011. évi „helyi kisprojektek” megvalósítását kívánja támogatási forrással segíteni.

A korábbi években a borászati szakma koordinálatlansága, illetve az érintett szervezetek közötti megegyezés hiánya a közösségi bormarketing fokozatos ellehetetlenüléséhez vezetett. Az ebből fakadó problémák orvoslása alapvető fontosságú, hiszen a célzott, hatékony közösségi marketingkommunikációs tevékenység nemcsak az ágazat hosszú távú fejlődéséhez járulhat hozzá, hanem azt is megalapozhatja, hogy a bor a magyar agrárszektor egyik referencia-termékévé váljon.

2010. november 22-én hatályba lépett a bor forgalomba-hozatali járulék megfizetésének, kezelésének és felhasználásának szabályairól szóló rendelet módosítása. Az agrártárca célja a jogszabály módosításával az volt, hogy a közösségi bormarketing források hatékonyabb felhasználásával a magyar bor hazai és nemzetközi piaci

helyete erősödjön. A minisztérium egyúttal a bormarketing támogatását célzó pályázati rendszert is átláthatóbbá kívánta tenni. A rendelet változása révén létrejött egy új felépítésű Bormarketing Bizottság, amelynek tagjai a borász és marketing szakemberek közül kerülnek ki.

A korábbi évek tapasztalatai azt mutatták, hogy a bormarketing alappól viszonylag kevés forrás jutott a kis volumenű projektek megvalósítására. Emiatt a kisebb termelők kevés eséllyel pályázhattak támogatásért. Az új Bormarketing Bizottság kezdeményezésére az Agrármarketing Centrum (AMC) 100 millió forintot különített el azzal a céllal, hogy a kisebb bortermelők 2011. évi marketing projektjeit támogassa. Az erre vonatkozó pályázati kiírás az AMC weboldalán kerül közzétételre. A pályázaton való részvétel alapfeltétele, hogy a támogatásért folyamodók társkiállítóként

legalább 10 kisebb borászat termékeit bemutató marketing rendezvényen vegyenek részt. Pályázni helyi, regionális, valamint országos rendezvényeken való megjelenés, illetve publikáció, kiadványkészítés költségeinek támogatására lehet. A pályázóknak 30 százalékos finanszírozási önrészt kell vállalniuk.

A pályázatok szakmai bírálatát a Bormarketing Bizottság végzi, miután az AMC formailag átvizsgálta a benyújtott dokumentációkat. A Bizottság által felállított pályázói rangsor alapján - az agrárminiszter ellenjegyzését követően - az AMC hozza meg a végső támogatási döntést.

Mezőgazdasági szaktanácsadás

- A mezőgazdasági szaktanácsadás során alapvetően a gazdálkodáshoz szükséges - a kölcsönös megfeleltetés szerinti - 19 jogszabály rendelkezéseinek, valamint a Helyes Mezőgazdasági és Környezeti Állapot előírásait jelentő környezetvédelmi, élelmiszerbiztonsági, állat- és növényegészségügyi, valamint állatjóléti követelmények ismertetésére kerül sor.
- A szaktanácsadás keretében a gazdálkodó ügyfélorientált pénzügyi tanácsadást is igénybe vehet, ha fejlesztési elképzelését részben vagy egészben hitelből kívánja finanszírozni. A fejlesztés és a vállalkozás adottságainak ismeretében az AVHA Kft. segítséget nyújt a legmegfelelőbb finanszírozási megoldás kialakításában.
- A gazdálkodó az AVHA Szolgáltató és Tanácsadó Kft-n - mint **Területi Szaktanácsadási Központon (TSZK)** - keresztül a szaktanácsadásra fordított összeg 80%-át vissza nem térítendő támogatásként visszaigényelheti.

INTEGRÁLT VIDÉKFEJLESZTÉS: EGYMILLIÁRD FORINTOS TÁMOGATÁS TANYAFEJLESZTÉSRE

A kormány kiemelten kezeli az integrált vidékfejlesztés és a többfunkciós mezőgazdaság megerősítésének támogatását. Ezért a vidékfejlesztési tárca 2011-es költségvetésében egymilliárd forintot irányoznak elő a tanyafejlesztési program elindítására.

A támogatási program legfontosabb tételei között szerepel a tanyákon élők egészséges ivóvízzel ellátása céljából a vízminőségi vizsgálatok költségeinek fedezése. Költségvetési forrásokat biztosítanak a tanyás térségek rossz állapotú föld és dűlőútjainak karbantartására, illetve a tanyás területek energiaellátásának javítására, mégpedig az alternatív energiaforrások felhasználásának ösztönzésével. A tárca programja segíteni kívánja a tanyák felújítását. Támogatnák a tanya- és falugondnoki

szolgáltatót, de jutna a forrásokból a helyi piacok fejlesztésére, térségi nagybani piacok és az önkormányzatokkal közös tanyasi élelmiszerbolt-hálózat kialakítására is.

A támogatási program szándéka szerint a tanyás területek megújítását úgy kell elvégezni, hogy a jelen és jövő nemzedéke számára is biztosíthatók legyenek mindazok az értékek és lehetőségek, amelyek segítik a tanyai gazdálkodás fennmaradását és korszerűsített megőrzését.

Érdeklődni lehet az AVHA Szolgáltató és Tanácsadó Kft-nél:

Kék számon: 06 40 200 771; faxon: 06 1 373 8455; e-mail-en: tanacsadas@avhakft.hu

INDUL AZ ÚJ SZÉCHENYI TERV

2011. január 14-én mutatta be az Új Széchenyi Tervet (ÚSZT) Orbán Viktor miniszterelnök, Fellegi Tamás nemzeti fejlesztési miniszter és Matolcsy György nemzetgazdasági miniszter. Az ÚSZT egy tíz évre előreteljesítő gazdaságfejlesztési program. Az ÚSZT fő stratégiai irányai az egészségipar-, a zöldgazdaság-, a foglalkoztatás-, az otthonteremtés-, a közlekedés-, a tudomány-innováció- és a vállalkozások fejlesztése. Valamennyi stratégiai irány a gazdaságélénkítést és a munkahelyteremtést szolgálja.

Ennek eszköze egy olyan pályázati rendszer, mely megfelel a vele szemben támasztott igényeknek: gyors, átlátható, kiszámítható, egyszerű. Ezért az eljárásrendek egyszerűbbek és átláthatóbbak lesznek. A pályázati dokumentációk elektronikus úton is benyújthatók. Az ÚSZT-ben kiemelt helyet kaptak a kis- és középvállalkozásokat támogató pályázatok.

Az ÚSZT jelenlegi szakaszában több mint 90 pályázat nyílik meg az érdeklődők előtt. Az ÚSZT néhány foglalkoztatási és közlekedési pályázata már ez év januárjától pályázható. Az uniós forrásból finanszírozott ÚSZT-s pályázatok nagyobbik hányadának társadalmi egyeztetése a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség (NFÜ) koordinálásával 2011. január 31-ig zajlik. A közzétett pályázatokhoz, regisztráció után bárki hozzáférhet az ujszechenyiterv.gov.hu honlapon.

A várhatóan több száz hozzászólást, az NFÜ tervezésért felelős munkatársai dolgozzák fel. A befogadott javaslatokat 2011. február 10-ig az NFÜ átvezeti a pályázati kiírásokba, majd a ter-

vek szerint 2011. március elsejétől benyújthatók lesznek az új pályázatok.

Az ÚSZT mostani pályázati körében - hat stratégiai irányba illetve - az alábbi fő pályázati témákra lehet majd márciustól pályázni:

Gyógyító Magyarország

- Egészségipari Program

- Turisztikai szolgáltatások fejlesztése
- Helyi és térségi turisztikai desztinációs menedzsment szervezetek létrehozása és fejlesztése
- Rehabilitációs szolgáltatások fejlesztése

Zöldgazdaság-fejlesztési Program

- A települési szilárd hulladéklerakókat érintő térségi szintű rekultivációs programok elvégzése
- A települési szilárdhulladék-lerakókat érintő rekultivációs programok kiterjesztése Helyi hő- és hűtési energiaigény kielégítése megújuló energiaforrásokkal
- Megújuló energia alapú térségfejlesztés
- Megújuló energia alapú villamosenergia-, kapcsolt hő- és villamosenergia-, valamint biometán termelés
- Épületenergetikai fejlesztések megújuló energiaforrás hasznosítással kombinálva
- Távhő-szektor energetikai korszerűsítése
- A fenntartható életmódot és az ehhez kapcsolódó viselkedésmintákat ösztönző kampányok - szemléletformálás, informálás, képzés
- A fenntarthatóbb életmódot és a fogyasztási

lehetőségeket népszerűsítő, terjedésüket elősegítő mintaprojektek

Vállalkozásfejlesztési Program

- KKV technológia fejlesztés
- Komplex vállalati technológia fejlesztés KKV-k számára
- Mikrovállalkozások fejlesztése
- Technológia és foglalkoztatás
- Munkahelyi képzések támogatása
- Vállalati együttműködések és klaszterek támogatása
- Kombinált mikrohitel

Tudomány-innováció program

- Vállalatok komplex technológiai innovációjának támogatása
- Akkreditált klaszter tagvállalatok komplex technológiai innovációjának támogatása
- KKV-k innovációs eredményeinek hasznosítása
- Képzés és tartalomfejlesztés különös tekintettel a matematikai természettudományos műszaki és informatikai képzésekre

Foglalkoztatási Program

- A hátrányos helyzetűek foglalkoztathatóságának javítása
- Munkaerő-piaci program a hátrányos helyzetűek foglalkoztatásáért a Közép-magyarországi Régióban

Közlekedésfejlesztési Program

- Logisztikai központok és szolgáltatások fejlesztése
- 4-5 számjegyű közutak fejlesztése

AZ ÚJ SZÉCHENYI TERV ÉS A VIDÉKFEJLESZTÉS

Az Új Széchenyi Terv (ÚSZT) több ponton is szorosan kapcsolódik az agráriumhoz és a vidékfejlesztéshez.

- A terv különös figyelmet fordít az egészségturizmusra, amelynek a falusi turizmus is a része. Az ÚSZT kiemelt szerepet szán az egészségiparnak is, amelyhez az agrárium is kapcsolódik, hiszen az egészséges táplálkozáshoz szükséges alapanyagok, és a kózméleti termékek alapanyagai egy részét egyaránt a mezőgazdaság állítja elő.

- A zöld gazdaságfejlesztési program arra keresi a választ, hogyan lehet a megújuló energiák (mezőgazdasági alapanyagok, melléktermékek, megújuló energiaforrásként történő hasznosítása) térnyerését segíteni,

valamint az öko- és környezetbarát termékek előállítását előmozdítani, úgy, hogy a belőle származó társadalmi haszon elsősorban a foglalkoztatás és a vidékfejlesztés területén jelenjen meg.

A zöld energia előállítása az egyik meghatározó fejlődési pont lehet a mezőgazdaság és az egész vidék számára.

- A tervben külön pont foglalkozik a növényházi kertészet fejlesztésével. A program ketős célt tűz ki: egyfelől a bioélelmiszer- és a gyógynövénytermelés fejlesztését, másfelől a geotermális energia szélesebb körű hasznosítását fóliasátrak és üvegházak fűtéséhez, halastavak temperálásához, termények szárításához.

A VIDÉKFEJLESZTÉS ÚJ IRÁNYAI

Az agrárpolitika és a vidékfejlesztés szorosan egymáshoz kapcsolódó fogalmak. Ezért a támogatásokat nem pusztán az agrártermeléshez szükséges nyújtani, hanem sokkal összetettebb célrendszerhez kell igazítani. Az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program (ÚMVP) támogatási pályázatainak is ezt a célt kell szolgálnia.

Az agráriumnak nem csak az a feladata, hogy egészséges és jó minőségű élelmiszert szolgálja ki a piacot. Ezzel teljesen egyenrangú feladata, hogy a termelés révén megőrizze a környezetet, a vizek és a talaj minőségét, a táj kultúráját, a vidéki közösségeket és fejlessze az ott élő emberek életminőségét. Az ÚMVP eddigi támogatási rendszere nem teljesen szolgálta a fenti célokat. Az agrártárca szerint ezért abban változásokra van szükség, hogy a vidék sokkal élhetőbb legyen. A támogatási források az ÚMVP I. (A minőség és a hozzáadott érték növelése a mező- és erdőgazdaságban, valamint az élelmiszerfeldolgozásban) és II. (A földhasználat racionalizálása a környezeti és természeti értékek figyelembe vételével) tengelyében szinte teljesen kimerültek. Ezért e célok megvalósítását szolgáló mozgáster főként az ÚMVP III. (A vidéki foglalkoztatás bővítése, a tevékenységek diverzifikálása) és a IV. (Helyi közösségek fejlesztése) tengelyében mutatkozik. Annak érdekében, hogy a még rendelkezésre álló ÚMVP források célzottabban és tudatosabban kerüljenek lekötésre, a tárca várhatóan program módosítást kezdeményez. Ennek célja, hogy a vidékfejlesztési támogatások elsősorban a vidék fennmaradását, a kis- és közepes családi gazdaságok megerősödését segítsék elő. A kis- és közepes vállalkozások foglalkoztatási potenciálja ugyanis többszöröse a nagy agrárgazdaságokénak. Az agrártárca által az elmúlt időszakban meghozott jogszabályok is részben ezt a célt szolgálták: például létrejött a Nemzeti Földalap a fiatal gazdálkodni akaró családok segítése céljából, stb.

Külön kiemelésre érdemes a LEADER program, amelynek eddigi működése kedvezőtlen képet mutat. Már annak kialakításánál, a helyi stratégiák megalkotásánál számos nehézség mutatkozott, az eljárásrend pedig túlzottan bürokratikusra sikeredett. Míg az eredeti uniós LEADER koncepció alulról építkező pályázatok révén gyors területalapú fejlődést tűzött ki célul, addig a korábbi magyar gyakorlat bonyolult és lassú volt. Sok esetben akár 8-12 hónapot is igénybe vett a pályázatok elbírálása, számos fejlesztés elsikkadt. A helyi közösségek együttműködése akadozott, nemegyszer azok akarata ellenére

születtek fejlesztési döntések. Ezért a Vidékfejlesztési Minisztériumban munkaanyag készült a LEADER program átvilágításáról, amely társadalmi vitára

került. Az észrevételeket is figyelembe véve az agrártárca elképzelései szerint a LEADER keretében a helyi igényekhez hatásosabban igazodó projektek támogatására kerül sor. A 2011-ben megjelenő új LEADER pályázati kiírások már jóval egyszerűbbek lesznek, és jobban megfelelnek a támogatásokra pályázók igényeinek. A bírálati folyamat 4-6 hónapra csökken. A hatékonyabb működtetése céljából, a vidékfejlesztésben érintett kormányzati, önkormányzati és civil közreműködő, gazdálkodó és társadalmi szervezetek, szakmai testületek kommunikációját és együttműködését segítő, önkéntes alapon létrejött Magyar Nemzeti Vidéki Hálózatot (MNVH) összekapcsolják a LEADER programmal.

AGRÁR-VÁLLALKOZÁSI HITELGARANCIA ALAPÍTVÁNY

A vidékért kezesszünk

Az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány valamennyi vidéki kis-, és közepes vállalkozás, családi gazdálkodó, östermelő, számára nyújt készfizető kezességet, melyet az Alapítvánnyal együttműködő pénzügyi intézmények igényelhetnek a belföldi vállalkozással kötött szerződésükhez.

Alapítványi kezesség funkciói

- hitelképesség növelése
- hitelhez jutási feltételek javítása
- pénzügyi életképesség biztosítása

Alapítvány készfizető kezessége igényelhető

- Kölcsön/hitel-
- Bankgarancia-
- Lízing-
- Faktoring szerződéshez

Kezességvállalás kondíciói

- Kezességgel biztosított összeg: max. 1.000.000.000 Ft
- Kezességvállalás mértéke: 20-80 százalék
- Futamidő: minimum 91 nap, maximum 25 év
- A díj fizetése: egyszeri, vagy évenkénti
- Az általános díj mértéke: 50%-os készfizető kezesség mellett a kezességgel biztosított összeg százalékában:

Kezességgel biztosított összeg (Ft)	Futamidő			
	Évenkénti díjfizetés	Egyszeri díjfizetés		
		1 - 25 évig	1 évig	1-4 évig
1-1 m	3800 Ft		3800 Ft	
1 m-75 m	0,65	0,65	1,10	1,50
75 m-150 m	0,80	0,80	1,25	1,60
150 m-	1,00	1,00	-	-

A fenti értékek a kezesség mértékének (20-80%) megfelelően arányosan változnak.

- A piaci kezességi díj, 50 %-os készfizető kezesség mellett kezességgel biztosított összeg 0,92-2,00 % között változik. Mértéke függ a hitel típusától (forgóeszköz vagy beruházási) és az ügylet típusától (agrár vagy nem agrár).

1054 Budapest
Kálmán Imre u. 20.
1392 Budapest, 62. Pf. 289
Zöld szám: 06 80 203 760
Telefax: (36 1) 474 5085
E-mail: office@avhga.hu
Honlap: www.avhga.hu

GARANCIA

Az Agrár- Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány időszaki kiadványa, szerkesztéséért felelős az AVHA Kft. (megjelenik az agrárlapok mellékleteként)

Felelős kiadó: dr. Ulrich Anikó | Szerkesztőségi titkár: Felber Tímea | Szerkesztőség: 1054 Budapest, Kálmán Imre u. 20. | Telefon: (1) 373 8453 | Zöld szám: (80) 203 760 | Fax: (1) 373 8455
Stúdió: Armadillo Design Kft. 1045 Budapest, Berni u. 1. | Nyomja: Veszprémi Nyomda Zrt. 8201 Veszprém, Órház u. 38.